

Vänsterpress om Netflix-serie om Leo Trotskij

Det amerikanska streamingföretaget *Netflix* tillhandahåller just nu en ryskproducerad serie på 8 avsnitt om den ryske revolutionären Leo Trotskij. Det som de ryska filmmakarna åstadkommit är tyvärr inte ett seriöst försök att redogöra för den ryska revolutionen och dess viktigaste ledare, utan en snaskig historia, nedlusad med lögnar om främst huvudpersonen Trotskij, men också om Lenin och andra, liksom om den ryska revolutionen som sådan. Och inte nog med det, anrättningen kryddas också med en avsevärd dos anti-semitism.

Filmen har mött kritik från många håll, givetvis från vänster, men även andra har reagerat på hur serien förvränger och manipulerar historien.

Vi har nedan samlat de artiklar om Trotskij-serien som förekommit i svensk vänsterpress. Att lägga märke till är att av de lite större vänstertidningarna så har inte *Proletären* kommenterat serien. I det fallet är det väl inte särdeles märkligt – å ena sidan kan de inte applådera serien (den är alltför förljugen), och å den andra vill de väl heller inte framstå som att de försvarar Trotskij – alltså bäst att tiga. Att serien är ett angrepp på revolutionen som sådan och i stort sett allt och alla som har med den att göra, det kan man tydligen stå ut med.

Se även samlingen [Skandalös rysk Trotskij-serie på Netflix](#) som innehåller artiklar från utländsk press.

Martin Fahlgren 1/5 2019

Innehåll

Flamman	1
<i>Spektakelgryta på Trotskij</i>	1
Internationalen	2
<i>Ett andra mord på Lev Trotskij</i>	2
Offensiv	4
<i>Serien Trotsky: Ett desperat karaktärsdåd på revolutionens spöke</i>	4
Revolution	6
<i>Netflix och Rysslands regering eniga bakom lögnerna om Trotskij</i>	6
Lästips	10

Flamman

Spektakelgryta på Trotskij

Erik Haking

Flamman 21/2 2019

Miniserien Trotsky inleds med en bisarr sexscen på ett bepansrat tåg och fortsätter lika konstlat och överdrivet, skriver Erik Haking. Foto: Pervyj Kanal

Schackpartier i fängelset, sexscener på tåg och smalögda ondingar är några av ingredienserna i den första biopic som gjorts om Lev Trotskij.

Nästan på dagen 100 år efter Oktoberrevolutionen hade miniserien Trotsky premiär på ryska Pervyj Kanal (Första kanalen). Det är en av de mest påkostade satsningarna inom rysk tv någonsin som nu även plockats upp av Netflix. Serien har prisbelönats – bland annat Konstantin Khabenskij i titelrollen – men också mött en hel del kritik för sitt lössläppta förhållande till historiska fakta.

Hela serien inleds med en bisarr sexscen ombord det bepansrade tåg som röda arméns befälhavare tillbringar inbördeskriget på, och fortsätter lika konstlat och överdrivet. Regissörerna Kott och Statskij – eller kanske snarare kanalchefen och mediemogulen Konstantin Ernst som påstås personligen ha drivit igenom filmatiseringen – släpper aldrig tittarens hand. När Trotskij får frågan om hur han kunde fatta beslut om så många människors död, tittar han rakt in i kameran och säger ”jag gjorde det för kampens skull” så att ingen ska undgå att begripa hur fel det var med ”kampen”.

Lenin i Jevgenij Stychkins gestaltning är så ond och har så smala ögon att han i stort sett endast saknar en hårlös katt och ett hajakvarium för att bli den perfekta Bond-skurken. Stalins motiv till kommande utrensningar reduceras till händelser under ett tidigt möte där Trotskij inte tog emot en ung och starstruck Stalins utsträckta hand. Trotskijs egna bevekelsegrunder för att bli en kallhamrad revolutionär förklaras genom ett möte med fängelsechefen i tsarens fästning över ett parti schack (kliché 1A). Där förklarar den väderbitne fängelsechefen

Trotskij – från vilken Lev Bronstein tog sitt *nom de guerre* – att det ryska folket ”inte får befrias, utan måste kontrolleras, för sitt eget bästa” och att ”rädsla är grunden för all ordning”.

I ett ögonblick förvandlas den blödige idealisten Lev Bronstein till den stålhårde, kompromisslöse Trotskij och karaktärens dramaturgiska drivkraft har fallit på plats.

Omständigheterna kring revolutionen undersöks inte närmre utan kokar, som vanligt i borgerlig historieskrivning, ner till att handla om personlig makthunger och konspiratörer som för det klentrogna folket bakom ljuset. Inte helt olikt den antisemitiska antikommunism som spirade på Trotskijs tid.

Internationalen

Ett andra mord på Lev Trotskij

Farooq Sulehria

Internationalen 1/2 2019

Just nu visar Netflix en rysk TV-serie om Trotskij och ryska revolutionen Från 2017. Farooq Sulehria har sett den och menar att det handlar om ett rent karaktärsdåd på Trotskij, som dock skiljer sig från tidigare stalinistiska försök att svartmåla honom.

Lev Trotskij har blivit mördad en gång på riktigt, men har oräkneliga gånger utsatts för karaktärsdåd. Tidigare har karaktärsdåden av honom utförts av det som Trotskij själv kallade för Stalins förfalskningsskola, men nu handlar det istället om Putins förfalskningsskola. Den ryska TV-serien Trotskij är nämligen ett utmärkt exempel på det. Serien sändes ursprungligen i den statliga ryska Första kanalen under 2017, i samband med hundraårsminnet av bolsjevikrevolutionen, och fick stor uppmärksamhet i Ryssland. Nyligen har de åtta avsnitten visats internationellt på Netflix (en sorts internetbaserad kabel-TV) och därmed nått en global publik. Saltad med antisemitism och pepprad med erotiska sekvenser, är Trotskij nersolkad med så många faktafel och historiska förfalskningar att det inte går att redovisa allt i en artikel.

Skådespelaren Konstantin Chabenskij som Trotskij.

Konstantin Chabenskij som spelar Trotskij påminner bara om sin karaktär till utseendet. I övrigt framställs han som en tyrann – blodtörstig, grym, nitisk, egoistisk, hycklande, falsk och framför allt fanatisk. Kort och gott, han besegras av Stalin, överlistas av Stalin i den blodiga maktkampen, enbart eftersom han isolerar sig själv från de övriga bolsjevikledarna genom sin arrogans.

Redan i det första avsnittet beordrar Trotskij att var tionde soldat ska skjutas i en militär enhet, efter att de har retirerat istället för att slåss mot vita armén vid fronten. I en annan scen, där Trotskijs bepansrade tåg har kört fast i det frusna och vilda ryska landskapet efter att bränslet har tagit slut, beordrar han att man ska ta tråkorsen från en närbelägen kyrkogård att elda med i lokomotivet istället för kol. Samtidigt anländer ett begravnings ekipage till kyrkogården och byborna börjar protestera mot att de röda soldaterna skändar gravarna. Samtliga bybor, inklusive kvinnorna, blir nermejade av soldaterna medan Trotskij kallt ser på. Scener som dessa är tänkta att framställa Trotskij som “den röda terrorns arkitekt”.

Genom de åtta avsnitten kommer Trotskij om och om igen att försvara den röda terrorn, som inte ens skonade den avsatte tsaren, tsaritsan och deras oskyldiga barn. (En brittisk dokumentär av Cal Seville, också från 2017, beskyller istället Lenin för det chockerande mordet på tsarfamiljen, som hämnd för att tsaren avrättade hans bror.) Trotskij sägs ha återupprättat dödsstraffet. Organiserat skenrättegångar (avsnitt sju). Vid tillfällena låter han som Pol Pot, redo att offra miljoner människoliv för att driva historien framåt, till exempel genom att rättfärdiga Kronstadmassakern.

Hans grymhet är patologisk. Han är grym mot sina egna barn. Han väljer att gå till ett hemligt möte med Lenin – för att diskutera maktövertagandet i oktober 1917 – istället för att rädda sin dotter som är fast i en möteshall som har börjat brinna. Inte konstigt att en sådan person inte är trogen sin fru. I själva verket börjar hela serien med en scen i vilken Trotskij går till sängs med sin unga sekreterare – hon var anarkist innan revolutionen och gift med en lojal bolsjevik. Han överger sin första fru hänsynslöst och lämnar kvar henne i Ryssland, för att börja leva med sin andra fru Natalja (Olga Sutulova), under sin exil i Europa. Och självklart blir Natalija förrådd när Trotskij träffar Frida Kahlo (Viktoria Poltorak).

Själv planerar han att mörda Natalijas älskare Markin (Artjom Bystrov). Trotskij var inte bara svartsjuk på Markin för dennes relation med Natalja, han behövde eliminera Markin eftersom att denne hade hjälpt Trotskij vid en tidpunkt då Trotskij var svag, vilket han uppfattar som en underminering av hans aura som röda arméns starke ledare.

Denne falske och förrådiske Trotskij träffar sin like i Lenin (Jevgenij Stytkin). De är avundsjuka på varandra och redan från deras första möte i London börjar de konspirera mot varandra. Här konvergerar Stalins förfalskningsskola med Putins förfalskningsskola. I en absurd scen börjar Lenin till och med fysiskt mobba Trotskij. Vid partikongressen i Bryssel 1903 manövrerar Lenin för att hindra Trotskij från att tala, tills Trotskij går med på att säga vad Lenin dikterar. Men Trotskij bedrar Lenin, och blir utesluten ur partiet.

De träffas igen efter februarirevolutionen och börjar genast konspirera mot varandra på nytt. Medan Lenin på ett hycklande sätt välkomnar Trotskij tillbaka till bolsjevikpartiet, ser han till att Trotskij inte får någon ledande roll. Men tack vare hjälp från Markin (nämnd ovan) och genom sin mobbande taktik, lyckas Trotskij inte bara nå partiets topphierarki – han tar också chansen att marginalisera och diskreditera Lenin i samband med att denne måste gå under jorden efter julidagarna 1917.

Trotskij förlöjligar Lenin som en fegis: “Lenin gömmer sig på en säker plats och skriver brev.” (Avsnitt fem). Trotskij bryter till och med mot Lenins instruktioner om det väpnade upproret. Istället för det tänkta datumet den 27 oktober, väljer den självcentrerade Trotskij att inledda upproret den 25 oktober eftersom det är hans födelsedag. Lenin å sin sida beskyller Trotskij för att konspirera för att ersätta honom som partiledare.

Enligt serien skulle Trotskij helt ha kunnat spela ut Lenin ur bolsjevikledningen, om inte Lenin hade lyckats besegra Trotskij med hjälp av antisemitism. Ryssarna, förklarar Lenin för Trotskij på kvällen efter oktoberrevolutionen, kommer aldrig att acceptera en jude som deras ledare. Trotskij kan bara vara nummer två i ledningen, menar Lenin. Trotskij svarar bara med: "Du kan dra åt helvete, kamrat Lenin!"

Före revolutionen har Trotskij och Lenin, trots ömsesidigt hat mot varandra, accepterat den andre som ett nödvändigt ont i strävan efter makt och personliga mål. Båda vill trots allt göra revolution i Ryssland. Men trots att Stalin (Orchan Abulov) framställs som allierad med Lenin under Lenins och Trotskijs dispyter, så ändrar Lenin uppfattning efter sin stroke månaderna före sin död. Lenin uppfattar Stalin som oförsämd och opassande att leda revolutionen. Trots att han ogillar Trotskij börjar Lenin se honom som sin bästa efterträdare. Därför börjar han samarbeta med Trotskij för att avsätta Stalin från partiledningen. Men innan denna plan går till handling dör Lenin, och hans sista vilja undertrycks av Stalin.

Vissa likheter mellan Lenin och Trotskij har också demonstrerats. Medan Lenin uppfattar människor som redskap för att göra en revolution, ser Trotskij på dem som enbart material för att driva historien framåt. Båda är fanatiska, pragmatiska och nitiskt drivna.

Medan ovanstående skildring – löjlig som den är – kan framstå som en förvanskning av Trotskijs verkliga roll, finns det i TV-serien ett underliggande syfte i framställningen av Trotskij och den ryska revolutionens natur. Det är på denna punkt som Putins förfalsknings-skola skiljer sig från Stalins förfalsknings-skola. I serien om Trotskij framställs revolutionen som en kupp, en konspiration som lyckades enbart genom Trotskijs väpnade resning. Ja, den ryska revolutionen sägs ha finansierats av de europeiska judarna. Revolutionens påstådda impopularitet ska framgå i en satirisk scen, där Trotskij vill hålla tal för massorna efter sin seger mot den vita armén 1921. Men de enda som kommer för att lyssna är en handfull skrämde kvinnor och barn, som tvingas dit av de röda soldaterna under vapenhot. Den förnedrade Trotskij lämnar talarstolen utan att säga något.

Genom att framställa den ryska revolutionen som en kupp, en judisk konspiration, hopplöst impopulär och brutal och som enbart ersättandes tsarismen med koncentrationsläger, utrensningar, massakrer, röd terror och svält, avslöjar TV-serien om Trotskij också hur obekvämt Putins regim förhåller sig till Sovjetunionen. Putin vill spela rollen som Stalins efterträdare, men han vill inte associera sig med de revolutionära energier som släpptes lös av bolsjevikrevolutionen. Inte så konstigt att revolutionens hundraårsminne möttes med officiell tystnad i Putins Ryssland. Men segern över fascismen firas med fanfar varje år.

Översättning från engelska: *Per Leander*

Offensiv

Serien Trotsky: Ett desperat karaktärsmord på revolutionens spöke

Anton Lindbäck

Offensiv 14/3 2019

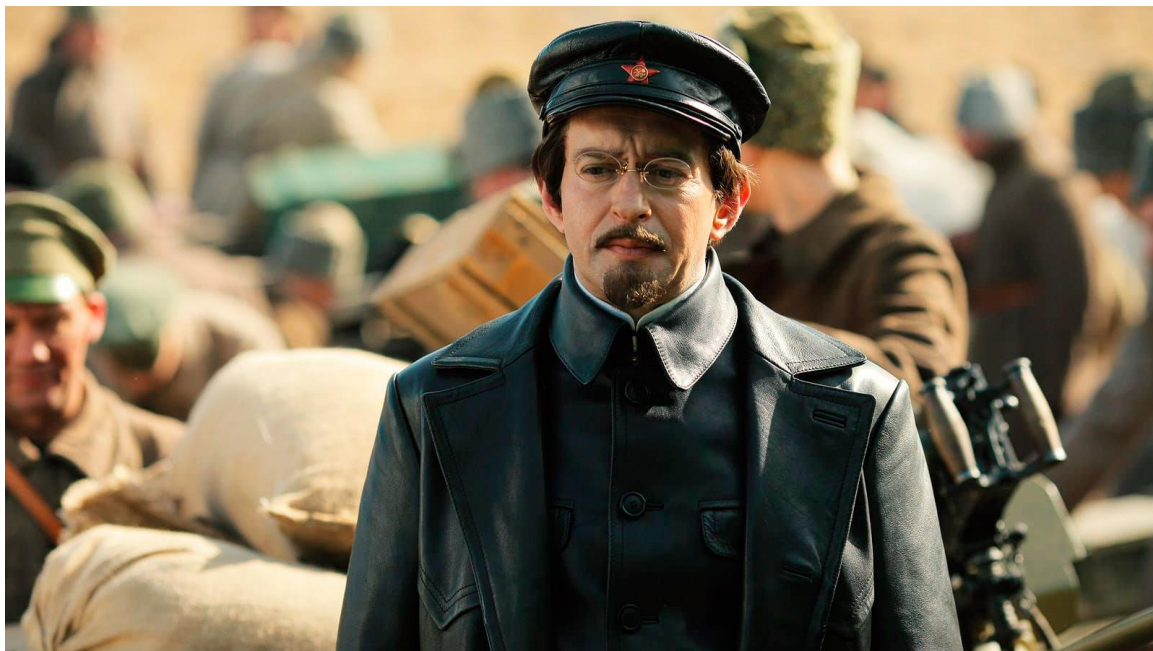
I och med den ryska revolutionens hundraårsjubileum sände den ryska tv-kanalen Channel One år 2017 miniserien *Trotsky*. 2018 köpte den amerikanska streamingjätten Netflix serien som just nu går att se genom deras tjänst. Man kan fråga sig varför den Putinkontrollerade tv-kanalen och Netflix skulle ha något intresse av att sända en serie om den ryska revolutionären?

Man behöver dock inte fundera länge då serien öppnar med att framställa Trotskijs intresse ar revolutionen som en freudiansk sexuell pervers med törst efter makt.

Vi kastas in i mitten av inbördeskriget där Trotskij på pansartåget som tar honom genom landet blir avbruten i sin roll som ledare av den Röda armén av den förföriska Larissa

Reissner (som här reduceras till en femme fatale – att hon var en prominent bolsjevik som kom att skriva om inbördeskriget och hade en betydande roll i den Röda armén visas aldrig). Tåget blir en symbolisk fallos som ostoppar sig igenom det ryska landskapet.

Serien fortsätter med att beskriva historien på samma sätt som borgerligheten, dess media och stalinister har gjort genom åren. Förutom flertalet rena faktafel förvrids verkligheten likt många gånger förr: bolsjevikerna och dess ledare beskrivs som makthungriga med manipulativa egon som bedrev en intern maktkamp där folket reduceras till spelpjäser i maktspelet.

Serien *Trotsky* är urusel med ren historieförfälskning och grova faktafel

Trotskij beskrivs som en egocentrisk, auktoritär och makthungrig tyrann med jesuskomplex, något som implicit tillskrivs hans judiska rötter. Han ställs som ansvarig för den svält och misär som följde efter revolutionen. Trotskij blir själv som de tyranner han ville slå ned med revolutionen och blir till slut krossad av det skenande tåget som symboliserar hans ostoppbara perversion för makt.

Serien har fått mycket uppmärksamhet över hela världen. Tyngst väger det uttalandet från Trotskijs dotterson, Esteban Volkov, som han den 20 februari publicerade tillsammans med det mexikanska och argentinska CEIP-LT (Centro de Estudios, Investigación y Publicaciones Leon Trotsky). Uttalandet har samlat många underskrifter av vänsterprofiler och historiker, där ibland Slavoj Žižek och CWI:s Peter Taaffe och bemöter flera av seriens felaktigheter och historierevisionism.¹

Till att börja med utgörs seriens ram berättelse av ett samtal mellan Trotskij och journalisten Frank Jacson där vi kastas tillbaka i historien till olika nyckelpunkter. Jacson, eller Ramón Mercader som han egentligen hette, var den stalinistiska underrättelseagent som 1940 kom att mörda Trotskij. Deras möten var egentligen få och korta och de hade knappast den långa relation som serien vill få oss att tro.

Förutom ovan nämnda Larissa Reissner reduceras kvinnorna från Trotskijs två äktenskap till passiva hemmafruar. Aleksandra Sokolovskaja, Trotskijs första fru, var själv en framstående bolsjevik och hans andra fru, Natalja Sedova, var med i det sovjetiska utbildningskommissariatet som efter revolutionen såg över skyddet av museer och monument under inbördeskriget.

Bilden av Trotskij som en frånvarande far som sätter sina politiska ambitioner framför sina

¹ Texten publicerades i *Revolution* och återges nedan – Red

barn stämmer inte heller. Barnen kom att stötta sina föräldrar i kampen under hela sina liv. Speciellt Leo Sedov kom att bli en av de huvudsakliga organisatörerna av den ryska vänsteroppositionen mot Stalin.

Klasskampen är nästintill obefintlig igenom de tio avsnitten. Folket reduceras till att vara helt styrda av Lenin och Trotskij som står för alla besluten och sovjeterna framställs främst som plattformar för ledarnas tal. De radikala massrörelser som revolutionerna både 1905 och 1917 var blir blott verktyg i de manipulativa ledarnas jakt på revansch.

Av inbördeskriget nämns bara den tjeckiska offensiven – ingenting om de fjorton imperialistiska arméerna och de vita arméerna, samt om den ekonomiska blockad som Sovjet utsattes för. Kronstadt- myteriet placeras man felaktigt under 1918. och inte 1921 då bemanningen på militärbasen inte längre var densamma som den som agerade spjutspets under revolutionen 1917.

Historien om revolutionen slutar i och med Lenins död och utelämnar helt formandet av vänsteroppositionen och den kontrarevolution som rensade ut nästan alla bolsjevikledare. Man totalvrider historien och ger Trotskij skulden för allt – Stalin är bara en rival i kampen om makten.

Trotskij och Fjärde internationals som han var med och skapade var det största hotet mot Stalin och den byråkratiska diktaturen. Stalin visste att andra världskriget kunde trigga den politiska revolution som Trotskij förutspådde för Sovjet.

Idag ser vi ett stort uppsving av kamprörelser över hela världen och borgerligheten skakar av skräck för att unga i sin misstro till det kapitalistiska systemet har börjat rända blickarna mot socialismen. I USA är intresset för socialism och stödet till Bernie Sanders enormt och den brittiska tidskriften *The Economist* rubrik härom veckan – ”Rise of Millennial Socialism” – visar att de revolutionära idéer som Trotskij och Lenin stod för är på frammarsch. Denna serie är bara ännu en i raden av lönnmördare som skickats ut i ett desperat mordförsök på revolutionens sanna spöke – Leo Trotskij.

Revolution

Netflix och Rysslands regering eniga bakom lögnerna om Trotskij

Esteban Volkov

Revolution 28/2 2019

Esteban Volkov, Trotskijns dotterson, och ”Centret för Studier, Forskning och Utgivning – CEIP León Trotsky” i Argentina och Mexiko har tillsammans med ett stort antal kända personer reagerat på det grova förtal som den ryske revolutionären utsätts för i serien ”Trotskij”, som nu finns tillgänglig på Netflix.

Det amerikanska företaget *Netflix* erbjuder nu serien *Trotskij* i regi av Alexander Kort och Konstantin Statskij. *Rossija 1*, tv-kanalen med störst tittarsiffror i Ryssland, sände serien i november 2017. Vladimir Putin, president i ryska federationen och därmed den som ytterst kontrollerar *Rossija 1* hade för 100-årsminnet av ryska revolutionen valt Trotskij som huvudfigur för denna superproduktion i åtta avsnitt.

Med tanke på Putins stalinistiska förflutna som chef för KGB och genom att han aldrig dolt sina nostalgiska känslor för det tsaristiska Storryssland var det inte att vänta att en sådan serie på ett hederligt och objektivt vis skulle presentera den som tillsammans med Lenin var den främste i ledningen för Oktoberrevolutionen. Vad är Putins syfte med att dra upp de gamla lögnerna mot Trotskij? Varför förfalska historien och revolutionärerna i ett läge då landet återinfört kapitalismen och inget längre verkar kunna hejda vare sig den nya ryska bourgeoisin eller Putin, som suttit vid makten i 18 år? Varför har *Netflix* med miljontals abonnenter valt att sända denna serie?

Här är några exempel på de lögner som framförs:

1. Enligt de som gjort serien är den ingen dokumentär, även om de påstår sig ha utgått från fakta när de skrivit *Trotskij*. Serien hemfaller emellertid åt samma förfalskningar som de som använts av imperialisterna, tsarismen eller stalinismen för att förtala Trotskij och hans anhängare när byråkratiseringen av Sovjetunionen avancerade. Alla dessa lögner har avfärdats av Deweykommissionen, som sammanträdde i Mexiko 1937 och bestod av oberoende personer.²
2. Trotskij framställs som en egocentrisk person med messianska ambitioner, auktoritär, inhuman, avundsjuk, samtliga egenskaper som påstås ha samband med hans judiska bakgrund, något som upprepas gång på gång i serien. På äldre dagar påstås han ha drabbats av hallucinationer och slitits av samvetskval för de brott han begått under revolutionen.
3. Jacson (Ramón Mercader) framställs som en hederlig stalinist, utrustad med kritiskt sinnelag och känslighet, och som upprättat en direkt relation med Trotskij med planer på att skriva dennes biografi, vilket Trotskij i serien går med på. I verkligheten hade Trotskij ingen aning om Jacsons kopplingar till stalinismen. Deras kontakter var aldrig annat än ytterst kortvariga, alltid på begäran av Mercader, som i egenskap av agent för NKVD hade fått Stalins uppdrag att mörda Trotskij.
4. Serien visar hur arbetare, bönder, soldater, hela det ryska folket, under de båda ryska revolutionerna manipuleras av ärelystna ledare som Lenin och Trotskij, som fattar beslut i deras namn. Sovjeterna 1905 framställs som enbart arenor för dessa båda att komma till tals. Klasskampen existerar inte. Allt handlar om konflikter och hämndaktioner mellan enskilda individer. Men revolutionen 1917 var inte bara en av de viktigaste och mest radikala massprotesterna i historien mot tsarismen, utan också mot den provisoriska borgerliga regeringen och mot Kornilovs kontrarevolution. Den återgav makten till sovjeterna, där de utsugna och förtryckta deltog under ledning av bolsjevikpartiet. I tv-serien däremot framställs revolutionen som en småaktig kamp om makten där revolutionärerna fungerar som manipulatorer och psykopater.

Seriens Trotskij är mer intresserad av sex och våld än någonting annat (här tillsammans med blivande hustrun Natalja)

² Se [Fallet Leo Trotskij](#) (stenografiskt protokoll från Deweykommissionens förhör med Trotskij) och [Icke skyldig](#) (Deweykommissionens slutrapport).

5. Serien ljuger också om Trotskij's förhållande gentemot kvinnorna. En stor bolsjevik som hans första hustru, Alexandra, utmålas som en hemmafru som Trotskij skulle ha övergett och lämnat ensam med deras båda döttrar. Natalja, hans andra fru, sägs ha erövrat Trotskij genom sin skönhet. Efter giftermålet omvandlas hon sakta men säkert till hans personliga sekreterare och, även hon, till hemmafru helt upptagen av att uppfostra de gemensamma barnen som Trotskij inte bryr sig det minsta om och som han rent av använder som mänskliga sköldar under ett mordförsök som ska ha skett under revolutionen. Medan serien döljer stalinismens skuld till att hans fyra barn dog sägs deras bortgång ha varit ett av de misstag som plågade Trotskij ända tills han själv mördades. Larissa Reissner framställs som en *femte fatale* och följeslagare (sexuellt framför allt) till Trotskij på pansartåget under täckmantel av privatsekreterare. Verkligheten är en helt annan. Alexandra Sokolovskaja var en av ledarna för den första marxistiska studiecirkel, som Trotskij anslöt sig till vid 16 års ålder. Tillsammans blev de deporterade till Sibirien med sina båda döttrar. Det var Sokolovskaja som hjälpte Trotskij att rymma, medan hon själv valde att stanna kvar i Ryssland. Natalja Sedova ingick i kommissariatet för utbildning efter revolutionen. Barnen stödde hela tiden föräldrarnas aktivist, framför allt Léon Sedov, en av Trotskij's närmaste medarbetare och en av de främsta ledarna för den underjordiska vänsteroppositionen i Ryssland. Larissa Reissner skildrade inbördeskriget, men inte från något pansartåg. Hon hade en viktig roll inom Femte armén, liksom hon för övrigt haft under hela revolutionen. Hon anslöt sig till Volgaflottan, deltog i striderna och fanns också på plats under den tyska revolutionen. Hon var en av de främsta bolsjevikiska aktivisterna fram till sin död 1926.

6. Förhållandet mellan Trotskij och Lenin före revolutionen framställs som en kamp mellan två egon till den grad att Lenin försöker knuffa ut Trotskij från en balkong. Stalin däremot utmålas i serien som Lenins sekreterare. I samband med Oktoberrevolutionen sägs Lenin inte ha dykt upp från sitt gömställe förrän Trotskij börjar undra var han håller hus, och detta först när revolutionen segrat. Serien håller tyst om att Lenin förde en hård kamp inom bolsjevikpartiets centralkommitté i frågan om att det var nödvändigt att omedelbart starta upproret. [...] Vad beträffar Lenins verkliga uppfattning i fråga om Stalin räcker det med att läsa hans "testamente", samt hans kritik av "de chauvinistiska storryska" metoderna i den georgiska frågan.

7. Under förhandlingarna i Brest-Litovsk med det tyska kejsardömet ger seriens Trotskij order om att dela ut subversiva flygblad i syfte att åstadkomma en revolt mot kejsaren, vilket misslyckades och gav tyskarna skäl till en motoffensiv. Fortfarande enligt serien var det tidigare officerare i tsarens armé som var de främsta motståndarna till att underteckna fredsavtalet och inte, som i verkligheten, socialistrevolutionärerna. Jacson anklagar Trotskij för att inte ha försvarat Ryssland med kosackerna. Serien glömmer att det var sovjetkongressen som godkände dekretet om fred för att få slut på kriget, ett av massornas främsta krav och att Sovjetryssland i brist på respons från de allierade tvingades inleda förhandlingar med Tyskland, där socialdemokraterna stödde den egna imperialismens krigsansträngningar. Både Lenin och Trotskij betraktade förhandlingarna i Brest-Litovsk som en tribun för att gynna världsrevolutionen, framför allt den tyska revolutionen.

8. Sedan han blivit ombedd att skapa Röda armén framställs Trotskij på pansartåget som en sorts rockstjärna, till hälften sexsymbol och mördare, som till och med ger sitt godkännande till en massaker på civila under en begravning. Enligt serien planerades 1918 ett uppror i Kronstadt. Men det upproret kom först 1921. I serien låter man också Trotskij hitta på anklagelser och komma med falska vittnesmål för att kunna använda dödsstraffet mot ledaren för upproret. Vad beträffar inbördeskriget talar serien bara om tjekans offensiv utan att nämna de 14 imperialistiska arméer och de vita tsarvänliga arméerna, som Röda armén fick bekämpa på det enorma sovjetiska landområdet. Inte heller nämns åren av imperialisternas ekonomiska blockad eller att den fientliga flottan befann sig bara 30 kilometer från Petrograd. Vad beträffar Kronstadt får man ta med i beräkningen att sammansättningen av garnisonen under

revolten skilde sig klart från vad som varit fallet 1917 då matroserna där tillhört revolutionens avantgarde. En bekräftelse på revoltens kontrarevolutionära karaktär var att den blivit omtalad två veckor i förväg i internationell press och de exilryska tidningarna. Trotskij pekade också på att aktiemarknaderna steg när resningen i Kronstadt blivit känd.

9. Ingenstans i serien omnämns bildandet av Tredje internationalen. Trotskij förklarar ju ändå att hans mål är att erövra världen. I serien avslutas revolutionens historia med Lenins död. Varken vänsteroppositionen, den stalinistiska kontrarevolutionen eller Moskvarättegångarna förekommer. Inte heller fängelsesystemet, tortyren, deportationerna till koncentrationsläger och de mord som drabbade nästan samtliga bolsjevikledare från revolutionen och alla de som misstänktes för att försvara en oppositionell hållning gentemot den byråkratiska regimen. Genom att vända upp och ner på historien får Trotskij skulden för alla brott, inklusive avrättningen av tsarfamiljen. Det rör sig om ytterligare en lögn, eftersom varken Lenin eller Trotskij gav någon sådan order.

10. Först i sista avsnittet får vi veta Jacsons verkliga identitet. En sjuk Trotskij ber Jacson komma in till honom sedan ett telegram från den kanadensiska ambassaden upplyst honom om sanningen. Trotskij börjar då slå Jacson-Mercader, som svarar med att ta en ishacka som hänger på väggen i rummet där de båda befinner sig. Serien antyder därmed att det var den ryske revolutionären som gjort allt för att bli attackerad av den s k journalisten. Det sätt attentatet framställs på är sålunda ännu en lögn. I själva verket vet vi att Stalin ville få Trotskij mördad innan andra världskriget skulle börja eftersom han visste att ett krig skulle kunna leda till en politisk revolution i Sovjetunionen. Det var av detta skäl och på grund av utsikterna till en social revolution i kapitalistländerna som Trotskij och hans anhängare grundade Fjärde internationalen. Nämnas kan också att Hitler vid ett samtal i augusti 1939 med den franske ambassadören i Berlin, Coulondre, hade förklarat att om kriget utbröt skulle ”Trotskij vara den verkliga vinnaren”. Det var han som för de borgerliga imperialisterna fick förkroppsliga revolutionens spöke. Serien innebär därmed ett rättfärdigande av mordet på det s k monster som hette Trotskij.

Undertecknarna av denna text tillbakavisar de historieförfalskningar som försöker begrava den viktigaste händelsen i kampen för befrielse av de arbetande klasserna från kapitalisternas utsugning och förtryck. Serien försöker också dölja arvet efter de främsta ledarna för denna revolution.

Esteban Volkov, dotterson till Trotskij

Centret för Studier, Forskning och utgivning – CEIP Leon Trotsky (Argentina-Mexiko)

Bland undertecknarna:

Fredric Jameson (Duke University, USA), Slavoj Žižek, filosof, Mike Davis författare (University of California Los Angeles), Nancy Fraser, sociolog (New School for Social Research, New York), Edwy Plenel, chefredaktör *Mediapart* (Paris), Sebastian Budgen, förläggare (Verso, London-New York), Michel Husson ekonom (Frankrike), Catherine Samary, ekonom (Université Paris-Dauphine), Stathis Kouvelakis, filosof (King’s College, England), Michael Löwy, forskningschef emeritus (CNRS, Frankrike), Jean-Jacques Marie, historiker (Frankrike), Bhaskar Sunkara, chefredaktör *Jacobin* (USA), Robert Brenner, historiker (chef för centret för social och jämförande historia, UCLA, USA), Alex Callinicos, professor i europeiska studier (King’s College, England), Samuel Farber, historiker (CUNY, USA), Paul Le Blanc, (professor i historia (La Roche College, Pittsburg, USA) ... samt ytterligare över 100 akademiker, journalister i Brasilien, Argentina, Chile, Mexiko, USA, Frankrike, Storbritannien, Tyskland, Italien, Spanien, Belgien, Schweiz ...

Vidare ett 50-tal politiska organisationer i Latinamerika, USA och Europa.

En engelsk version av ovanstående text finns här: [Nancy Fraser, Fredric Jameson and More](#)

[Join Trotsky's Grandson in Repudiating Netflix's "Trotsky"](#) Den innehåller en betydligt utförligare lista med undertecknare (forskare, författare, journalister och politiska aktivister).

Översättning: *Björn Erik Rosin*

Lästips

På engelskspråkliga Wikipedia finns en informativ webbsida om Trotskij-serien. Där finns också länkar till andra webbsidor som tar upp olika aspekter av serien, inklusive den kritik som serien utsatts för. Se [Trotsky \(TV series\)](#).

Bra Trotskij-film på Netflix

För att göra Netflix rättvisa bör påpekas att där just nu även finns den utmärkta mexikanska filmen *Den utvalde*, som handlar om mordet på Trotskij. Filmen är inte en dokumentär utan en spelfilm.

Filmen redogör i stort sett felfritt för det historiska förloppet. Men givetvis har man varit tvungen att fylla ut luckorna i berättelsen med påhittade dialoger och scener. Det gäller t ex de som rör den blivande Trotskij-mördarens utbildning i Sovjet, men även de ges ett trovärdigt intryck genom att de baseras på det som man vet om hur säkerhetstjänsten NKVD/GPU utbildade sina agenter.

Filmens regissör och manusförfattare har haft tillgång till ett rikt material i form av böcker (t ex [Mordet på Trotskij](#) av Julian Gorkin), memoarer och artiklar, liksom brottsutredningen och vittnesmål från olika inblandade – se lästipsen allra sist nedan. På basis av detta har de lyckats skapa en trovärdig bild av vad som tilldrog sig, och det är svårt att hitta något som strider mot kända fakta. Filmen är verkligen sevärd.

Om Trotskijs liv och verk

För den som vill veta mer om verklighetens Trotskij finns flera läsvärda böcker.

Bland dem kan nämnas Isaac Deutschers klassiska "Trotskij-trilogi", [Den väpnade profeten](#),

[Den avväpnade profeten](#) och [Den förvisade profeten](#).

Den politiskt bästa och faktamässigt mest tillförlitliga Trotskij-biografin är Pierre Broués, *Trotsky. En biografi* (Carlssons 2011). För recensioner m m, se [Trotsky – En biografi. Recensioner, debatt, kompletterande material](#).

Trotskyjs egen [Mitt liv – försök till en självbiografi](#) är givetvis läsvärd, men den slutar redan 1930 (efterordet skrivet 1934).

På marxistarkivet finns, förutom ovanstående, flera böcker om Trotsky och hans liv (och recensioner av dessa) samt många artiklar. Dessa hittar du här: [Böcker om Trotsky](#) och [Artiklar om Trotsky](#)

Bland artiklarna bör i sammanhanget särskilt nämnas två texter där ledande representanter för det mexikanska kommunistpartiet lyfter lite på förlåten om det misslyckade mordförsök på Trotsky som man organiserade på våren 1940:

[Mexikansk målare erkänner mordförsök på Trotsky](#) – en intervju (från 1972) med den berömde målaren David Alfaro Siqueiros som ledde mordförsöket på Trotsky, samt [Kommunistledare avslöjar mordförsök på Trotsky](#), som är ett utdrag ur kommunistledaren Valentín Campas memoarer, där det avslöjas detaljer om hur beslutet att försöka mörda Trotsky genomdrevs i det mexikanska kommunistpartiet.